

SMÄRTA LUST TRANSFORMATION

Linnéa Diedrich Sjödin

Institutionen för keramik och glas VT 2020

Handledare Michell Zethson, Jakob Solgren, Åsa Jungnelius och Mårten Medbo

Ursäkta mig för allt jag gjorde, Du blir en poet till slut
Jag tror att det är dags nu efter tio år
Din bok har många ord, tunna sidor nästan transparenta
Varannan är en teckning, varannan är en önskan
Jag gör det här för dig, jag gör det här för mig själv
-ett brev till mitt sjuttonåriga jag, 2020

INNEHÅLL

BAKGRUND 4

VAD HANDLAR DET OM? 5

SMÄRTAN 7

LUSTEN 7

TRANSFORMATIONEN. KROPPEN/SKULPTUREN/TEXTEN BESITTER ENERGIER. JAG SVÄLJER VÄRLDEN OCH REKONSTRUERAR DEN. 7

SKRIVANDET 8

MÅLERIET 11

JAG LÄGGER MIN SÅRBARHET I VERKET 15

NÅGRA AVSLUTANDE ORD 18

KÄLLFÖRTECKNING 19

BAKGRUND

Jag arbetar i huvudsak med skulptur och installation i relation till kropp och rum. Mönstret i min process har stor betydelse för resultatet. Det är som en ritual där allt har sin plats. Här har jag kartlagt olika stadier. Att transformera känslor till objekt är en självklarhet. Det är egentligen någonting som känns väldigt mänskligt, det är ett behov och jag måste göra det. Jag gör det för att överleva. Skapandet i sig är för mig inte direkt förknippat med ångest utan är snarare lustfyllt. Skapandet kräver hela min närvaro, min aggressivitet, min sårbarhet.

Hur är mönstret i min process? Jag tror att jag som person behöver struktur, även då jag skapar. Utifrån sett kan det nog verka som att jag bara gör men så är det inte riktigt. Jag bygger mitt egna ramverk, en trygghet att arbeta fritt inom. Tekniken blir viktig, tydligast kanske i gjutningen, där jag ständigt utvecklar och förfinar varje steg. Jag har flera delar av arbetet igång samtidigt.

(Being an artist is not a torment, it is a privilege. (Tracey Emin on Louise Bourgeois 2013))

Jag lider inte när jag är konstnär. Jag lider när jag inte är konstnär. Jag funderar kring om det för mig handlar om att jag behöver skapa konst eller att jag behöver vara sysselsatt i största allmänhet. Min värsta fiende är likgiltighet, det värsta som kan hända är att stå stilla. Och visst är det ett privilegium att vara konstnär, så länge en kan skapa och har idéer. När jag känner mig säker på ett material kan jag tillåta mig att vara hänsynslös. Skulpturer exempelvis kan förstöras, bytas ut eller leva för alltid. Självklart har jag favoriter, vissa delar har ett mer sentimentalt värde än andra. I måleriet är jag fortfarande försiktig.

I den här uppsatsen varvas mer beskrivande delar med poesi. Det ger en bild utav hur jag arbetar och hur jag väver in olika material i mitt arbete. Poesin kan läsas för sig själv eller som en del i texten.

VAD HANDLAR DET OM?

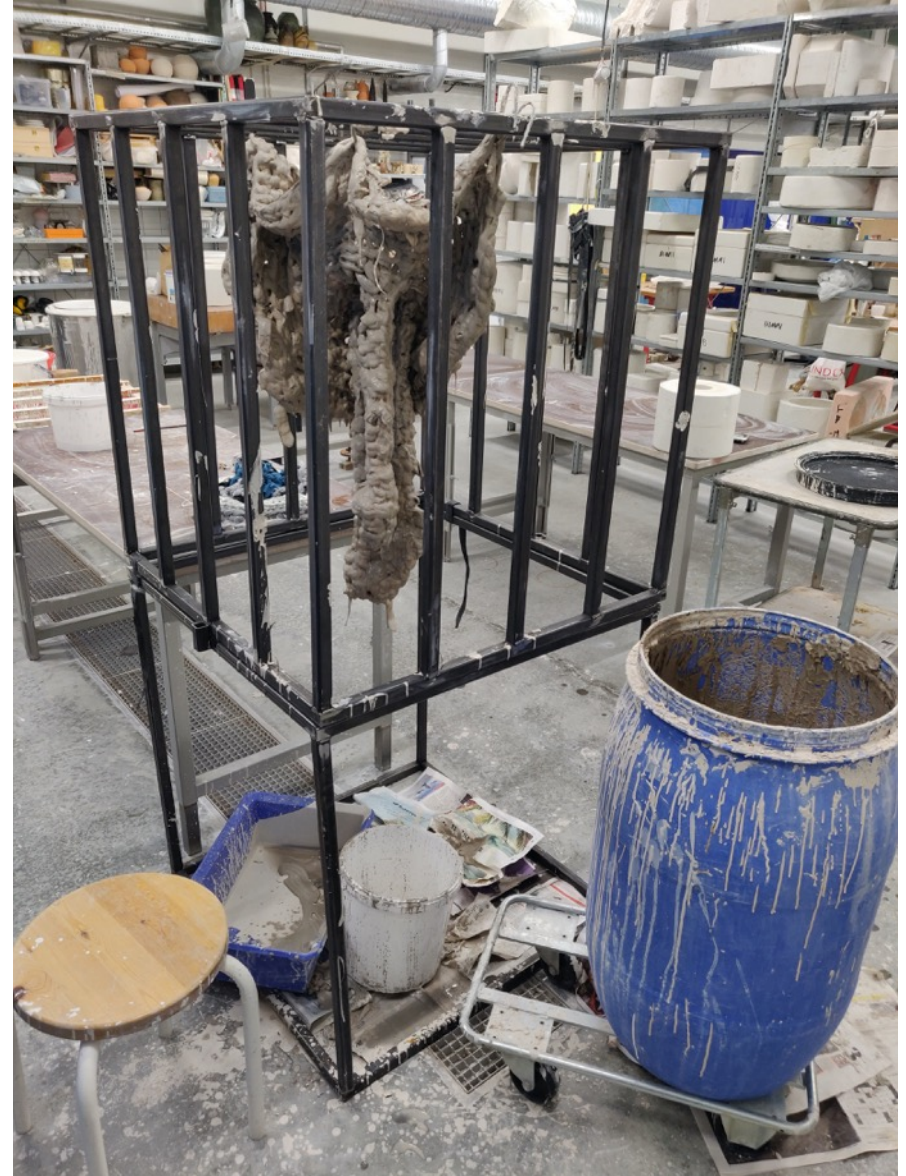
I mitt arbete utgår jag från egna minnen, känslor och upplevelser. Jag laddar materialet, objekten, texten, för att närma mig betraktaren. Det handlar om smärta och lust, för att det är grunden till min närvaro, min energi. Smärtan och Lusten är inte nödvändigtvis motsatser, snarare rör de sig sida vid sida. Jag tror att konstnären till viss del kan styra betraktarens känslor inför ett verk, men det mesta beror ändå på dens erfarenheter och förväntningar. Jag har länge lekt med tanken på hur jag kan styra betraktaren mer. Blir det någonsin farligt? Jag väljer poesin som verktyg för att närma mig. Jag väljer texten. Jag är en dramatisk person. Jag identifierar mig med den kvinnliga poeten.

Jag virkar skulpturer av garn som jag gör av gamla textilier. Skulpturerna doppar jag sedan i gjutlera och hänger upp i buren. Buren har blivit en viktig del av gjutningsprocessen. Det är där alla skulpturer formas och hängs på tork. Jag byggde buren i höstas för att kunna manipulera formen i gjutningen. De torkar och jag bränner dem. De blir till keramiska objekt. Jag svetsar sfärer. I sfärerna stänger jag in keramiska objekt. Jag målar figurer. Figurerna hänger jag upp i rummet. Jag skriver genom hela processen. Delar av texten visar jag upp. Kanske har jag en poesiläsning under vårutställningen. Det här är min idé om att transformera känslor till en plats, en rumslighet, en installation. Jag bjuder betraktaren att delta genom sin närvaro. Mitt arbete kommer att resultera i en installation.

Painter should have a deeply hidden and inarticulate desire for something beyond daily life. (Instagram: Oh de Laval, Art Manifesto)

Jag skapar cirklar och klot och sfärer för att de är vackra och skrämmande. Jag är rädd för det konstanta. Men jorden är knappast någon evighetssymbol. Mina smutsiga fingrar böjer metallen så perfekt runt de bara kan. Jag centrerar mig, tar på mig masken igen. Vinkelslipen kastar tusentals små stjärnor åt alla håll. Små partiklar som reflekteras i ljus.

Jag ger objekten allt jag kan. De laddas i skapandeprocessen. Cirkeln är jorden, den är munnen, den är häxans cirkel. Betraktaren rör sig i min cirkel.

Gjutning av skulpturer i buren.

SMÄRTAN

Det finns en smärta i det jag gör. En smärta som inte behöver av förklaras eller definieras. Inte just nu. Inte än. Ibland är den min, men inte nödvändigtvis. Jag tror att det ofta handlar om ångest eller existentiell ensamhet. Jag skulpterar smärtan, den transformeras till karga landskap. Jag draperar den i text. När någonting är färdigt, då är det redan för sent. Att skulptera blir ett sätt att skriva. Poesin och skulpturen har båda sina motsättningar och det finns en viss taktill kvalitet i dem båda.

LUSTEN

Mitt skapande drivs alltid av starka känslor. Jag har tidigare sagt att lusten är central och livsnödvändig. Det är nyckeln till min energi. Att skapa kräver mycket energi. Men när allt får sin plats tar en ny energi form, som vågor. Ibland är jag rädd att den där energin ska försvinna eller sluta röra sig. Då föreställer jag mig en orm i slutet av min ryggrad.

Handlar det om lust eller besatthet? I mina starkaste processer är lusten central och när besattheten lämnar kroppen är den trött, tillfreds.

TRANSFORMATIONEN. KROPPEN/SKULPTUREN/TEXTEN BESITTER ENERGIER. JAG SVÄLJER VÄRLDEN OCH REKONSTRUERAR DEN.

I förvandlingen hittar jag något. Lugnet i håligheterna. Någonting blir kvar. Min trygghet.

Jag ser mina arbeten som förlängningar av mig själv. Jag ser min kropp som ett verktyg. Jag finns till för att vara en del av ritualen. Det är så jag arbetar, vidöppen mun med vassa tänder. Det jag skapar är monster, det är aliens, det är jag och världen runtomkring mig. Och när världen går under blir material hud i en ny form. Jag blir min konst för att bli osårbar.

SKRIVANDET

Jag har alltid en bok med mig. Jag måste läsa och skriva för att känna mig som mig själv. Många böcker tar år att läsa. Jag läser lite i taget, jag växlar från den ena boken till den andra. Jag gillar när texten kommer i vågor. När den överraskar mig som en elektrisk stöt. När den väcker min hunger. Påminner mig om att liv, det finns, du finns. För ibland vill man bara sova. Sova med monstren, tills allt är över. Trygghet, säger min röst aldrig men min hjärna tänker det. Ord efter ord formas, sägs aldrig. Jag blir tyst. Allt blir över. Världen dör. Jag bestämmer mig för att vakna igen till våren. Ur alla öppningar växer blommor. Gula som solen. Nya. Sköra. Ur din mun växer blommor. Ur alla öppningar växer blommor. Jag drar månen som ett kort det får mig att reflektera. Över hur jag brukade vara besatt av Anubis. När jag var ung så kastade jag mig in i känslorna, nu kastar känslorna sig över mig. Jag tror aldrig på att vara redo. Jag omsluts av mörker. Drömmarna drar mig fram och tillbaka i sanden. Hon frågar om jag vill lägga handen på hennes mage, jag vill inte, blir rädd. Rädd för att det känns inuti mig också. Varelsen. Ur din mun växer blommor och jag plockar varenda en. Ur min mun växer ord, det är kanske ett försök att skriva om kärlek. Allt jag vet är hårt och nära. Ingenting är vackert. Jag har aldrig försökt att skriva vackert. Vad fan är meningen med det. Jag tror att jag kan vara exakt det jag vill vara. Jag tror på texten, vacker eller inte.

Jag blir tyst. Allt blir över. Världen dör. Jag vill att allt ska vara som förut men det går inte. Jag skriver inte som förut. Jag ser inte ut som förut. Inuti mig växer nya djur fram. -4 april 2020

I skrivandet finns inga regler. Det handlar inte om att vara duktig utan om att våga. Jag skriver för att förstå mig själv. Jag skriver för att se. För att minnas. För att andas. Skrivandet är mitt viktigaste verktyg, den första konstformen jag upptäckte och förälskade mig i. Och om jag skulle förlora allt annat så har jag åtminstone skrivandet kvar. Marlene Dumas skriver: "I write about my own work because I want to speak for myself. I might not be the only authority, nor the best authority, but I want to participate in the writing of my own history." (Dumas 1992:44 ff) Jag har funderat mycket kring detta under det senaste året och dragit slutsatsen att det är viktigt för mig att tala för min konst, mindre viktigt att förklara den.

Exakt hur skrivandet får ta plats i mitt kandidatarbete återstår att se. Alla de texter som finns med här är på något vis kopplade till materialet, till kroppen. Och jag vill att det ska kännas så när en läser dem, fysiskt, hårt och nära. Som en skulptur. Som ett slag i magen. Som en påminnelse. En poet som skriver just så är Ocean Vuong.

Say surrender. Say alabaster. Switchblade.
Honeysuckle. Goldenrod. Say autumn.
Say autumn despite the green
in your eyes. Beauty despite
daylight. Say you'd kill for it. Unbreakable dawn
mounting in your throat.
My thrashing beneath you
like a sparrow stunned
with falling. (Ocean Vuong 2016:44)

Go deeper, so I go deeper. I open myself, I shut myself, I am a fucking flower.

I swallow the world.

In the strongest creative process, desire is central, when this obsession leaves the body, it becomes spent yet satisfied, ready for more.

For it is hollowed. It is calm. I put the sculpture in the cage. With hooks and chains I keep it in place.

I close my eyes and visualize it, in front of me, heavy with sharp edges. I go in voluntarily. There is something so obvious about it.

In the transformation i find something. With no definition. I sculpt emotions into harsh landscapes. I expect the body to possess energies.

The sculpture must be body. The sculpture becomes the body.

I det här utrymmet är vi alla sammankopplade.
Du och jag, jag och rummet, skulpturen och målningen.
Om skulpturen är kroppen så blir målningen berättelsen.
Om jag är kroppen blir rummet berättelsen.
Det här rummet är inte för alltid, men du kan stanna här en stund.

Ibland känns det som ett varmt djur bor i min mage
och jag tror att jag ska sprängas eller i alla fall spricka upp lite
som i en film när marken spricker upp
och sen är det bara en avgrund under röd och lysande
så jag
lägger handen över sprickan
låter den minnas sin plats

MÅLERIET

Jag har alltid haft ett ambivalent förhållande till måleriet för att jag upplever att jag blir en annan person då jag målar. Mer självmedveten och naken än i skulpterandet, mer osäker än i skrivandet. Jag hade inte målat på fem år när jag i höstas bestämde mig för att börja igen. På något vis kände jag att det var viktigt, eller att det skulle bli viktigt, kanske rentav ett avgörande i mina gestaltningar.

I've said, I paint because I am afraid to be dead while still alive. (Dumas 2008:261)

I mitt måleri blir figurerna blir mer och mer bekanta. Först var de ansiktslösa. Sen blev de till aliens och monster i dystopiska landskap. Från början var det små små teckningar i min anteckningsbok. Det blev till större teckningar och sen målningar.

Teckningar och målning från installationen *Det här rummet är inte för alltid* 2019.

I mitt måleri till installationen SMÄRTA LUST TRANSFORMATION utgår jag från tidigare bilder. Jag målar allt som får plats i mitt huvud just nu. Djuret har blivit centralt. Jag tänker att Djuret bor i min mage. Mina monster är min trygghet, min kärlek. Jag målar på sex meter duk. Djuret har långa ben, mjuka tassar. Mina händer är som klor. Gula, långa, kladdiga. Vi rör oss alla tillsammans, vi är samma.

Av alla djur som bor i min mage är
Ensamheten ett av de käraste
För att den alltid finns
Den låter mig vila med ansiktet mot dess varma päls
Och den får mig att hitta tillbaka till något, något som kanske är jag

Att svälja världen. Installation, 2019. Skulpturerna i installationen är gjutna med hjälp av buren.

En natt låg det en tusenfoting på min kudde. Hennes små fötter kittlade mitt ansikte.
Juli doftar sött och ruttet
Jag vill andas in allt, låta mina lungor fyllas till bredden av gula blommor och kladdigt slem
fuktigt gräs mot ännu fuktigare kläder
fåglarna sjunger hela natten nu
mina kalla händer på din kropp
andetag man inte kan lita på
eller kanske, ikväll
jag säger någonting om den röda sanden
jag tror jag vill brinna under dina fötter

JAG LÄGGER MIN SÅRBARHET I VERKET

Och så försöker jag göra som Louise Bourgeois säger: "In order to liberate myself from the past, I have to reconstruct it, ponder about it, make a statue out of it and get rid of it through making sculpture. And I'm able to forget it afterwards. I have paid my debt to the past, and I'm liberated." (Tracey Emin on Louise Bourgeois 2013)

Det handlar om att kunna glömma och befria sig från sitt förflutna genom skapande, att kunna processa, gå igenom, fortsätta, transformera. Jag är nog mer utav en samlare. Jag spar på allt. Jag kan inte bli av med förflutna minnen, känslor, upplevelser trots att jag använder dessa i mitt skapande. Till stor del beror det nog på att jag inte vill. Jag är inte redo. Inte ännu, inte just nu. Men det förändras på vägen. Jag rekonstruerar. Allt är tillåtet. Bara för att jag är ärlig behöver inte allt vara sant.

Jag blir min konst för att bli osårbar. Jag lägger min sårbarhet i verket. För mig är det det enda sättet. Och så hoppas jag på att få någonting tillbaka, energi till att fortsätta, tid till att skapa, lust. Det ska kännas, det måste kännas, nära, nästan för nära och jag tror att det är poesins uppgift att påminna oss om det.

Buren är en del av ritualen. Buren är en förlängning av hålet. Den är också dess motsats.

Vad är farligast? Det du kan se eller det du inte kan se?

En bur går att se in i från alla håll.

Du kan visa upp någonting i den, hålla något eller någon, begränsa något eller någon.

Jag sätter min kropp i buren. Jag sätter min skulptur i buren för att jag vill testa. Jag vill se hur det känns. Jag håller den på plats.

Med krokar och kedjor. Jag håller kroppen på plats. Jag har makten över den. Makt och begränsning. det är en form av rå kontroll.

Jag flyter ofta iväg.

Jag sluter ögonen och visualiserar framför mig den tunga buren med vassa kanter. Jag går frivilligt in, överlämnar mig. Det är någonting så självklart över det. Känslan av kallt stål mot huden.

Jag kanske behöver påminna mig själv
För att det jag skapar är en produkt av det som varit
Det är hårt och nära
Det är smutsiga fingrar mot mjuk metall
Det är blodsmak i munnen
Jag vill sova med monstren
Stryka mina smutsiga fingrar över varm päls
Eller genom hennes hår
Jag kanske behöver påminna mig själv
För att ingenting är konstant
För att jag är en produkt av det som varit
Men jag kan rekonstruera mig själv
Återuppfinna mig själv
Bara för att jag är ärlig, behöver det jag säger inte vara sant
Jag talar om det för att jag måste, jag måste få visa
Får jag visa dig någonting
Hårt och nära
Jag skapar cirklar, sfärer, klot
För att det är skrämmande
Jorden är knappast någon evighetssymbol

i junihimlen finns spår av smärta.
jag rör mig långsammare än vanligt, som för att fånga varje signal, vibration. koltrastens melankoli, utblommade syrener.
jag låter kroppen minnas.
vad minns du? varm asfalt mot fuktig hud. salta stenar och ivrig tunga.
jag blir besatt av hål. jag söker upp dem i staden, i naturen, i mig själv.
hur många hål får plats i ett minne? hur många tomrum?
jag minns havet som stort men inte avgränsande.
i junihimlen finns spår av smärta och förhoppning. all min längtan, ta den. låt mig vara sanden under dina fötter, glödhet, röd.

NÅGRA AVSLUTANDE ORD

Jag försöker skriva om slutet och det är bland det svåraste en kan skriva om. En av mina högsta önskningar är att vara en berättare. Kan jag berätta en historia utan slut? Jag gräver i minnet efter alternativ. Så många avslut som kanske skulle passa detta projekt. Det viktiga för mig är att skapa ett rum där känslor får transformeras till material. Jag ser slutet som flytande, beroende av ytterligare beslut och val av riktning. Just nu väljer jag att avsluta med denna text.

Målningen är det som egentligen finns inuti mig, precis som poesin där elden tar form

Den råa leran blir ytterligare ett steg är det ofärdigt är det bortglömt jag vet inte. Men det är ärligt kallt och kladdigt. Det är slem som rinner ner för hakan det är tyngd i mina händer och på min rygg.

Betraktaren rör sig i min cirkel. Jag skapar cirkeln för kontroll.
Betraktaren rör sig i min cirkel. Jag skapar cirkeln för kontroll.

Där finns min mun och där finns solen
Sen kan jag stå där, se elden genom fönstret, för jag är säker

Jag tycker att mina skulpturer visas bäst upphängda just nu gillar jag dem instängda
Det är spänningen, hur de dras åt olika håll
Det är mötet mellan de olika materialen
Metallens råhet skulpturens hårda fragila uttryck
Det är min hud
Min hud är ett landskap av vassa taggar och en stad i förfall
Ett hus med brinnande fönster och jag hoppas att den bär mig och sprick inte vad du än gör
För hud gör så ibland, den låtsas att den håller så gör den inte det

KÄLLFÖRTECKNING

Litteraturlista

Dumas, Marlene 1992. 'Why do I write (about Art)'. I: *Kunst & Museumjournaal* (English Edition) vol. 3, no. 4.

Vuong, Ocean 2016. *Night Sky with exit wounds*.

Digitala källor

Dumas, Marlene 2008. *Framing and Naming*. <https://www.marlenedumas.nl/framing-and-naming/>
hämtad 16/3 2020.

Instagram: Oh de Laval, Art Manifesto https://www.instagram.com/oh_de_laval/?hl=sv
hämtad 27/2 2020.

Tracey Emin on Louise Bourgeois - Women Without Secrets 2013. BBC dokumentär. <https://www.youtube.com/watch?v=Vbhxr6ud8b4&t=450s>
hämtad 27/2 2020.